

**Strategie prevence rizikového chování u dětí a
mládeže**

na

**Základní škole Dobříš, Komenského nám. 35,
263 01 Dobříš**

1. Charakteristika

Školní strategie je v souladu s Národním programem rozvoje vzdělávání, tzv. Bílou knihou, s Akčním plánem Evropské unie boje proti drogám, s Usnesením vlády ČR o Národní strategii protidrogové politiky na období 2010 - 2018, s Usnesením vlády ČR ke Strategii prevence kriminality na léta 2012 - 2015, s Národní strategií primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018, dokumentem WHO Evropské zdraví 21 – Cíl 4, 9, 10,11,12, 13 a s Usnesením vlády č. 1046 k Dlouhodobému programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky Zdraví pro všechny v 21. století. Školní strategie prevence rizikového chování je plně v souladu se Standardy primární prevence.

Základními cíli Školní strategie jsou:

1. výchova ke zdravému životnímu stylu
2. rozvoj a podpora sociálních kompetencí

V primární prevenci je nejdůležitější ovlivnit chování jedince tak, aby neměl důvod drogy vyhledávat a konzumovat, formovat postoje žáků a vytvářet přátelskou a klidnou atmosféru na škole, spolupracovat se žáky, zajímat se o jejich život a problémy, rozpoznávat jejich pozitivní možnosti, prosazovat rozumná a přiměřená pravidla týkající se návykových látek na škole, zvyšovat odolnost dětí proti negativnímu působení nabídky drog, pěstování zdravého sebevědomí, hledat pozitivní alternativy pro selhávající a problémové žáky, pěstovat schopnosti mít život pod kontrolou, pozitivní mezilidské vztahy, úctu k životu druhého člověka, respekt k individualitě každého jedince, etické jednání, jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.

V primární prevenci je důležité zaměřit se jak na specifickou tak i na nespecifickou prevenci. Nespecifická primární prevence zahrnuje veškeré aktivity, které pomáhají žákům smysluplně trávit jejich volný čas - např. volnočasové aktivity, které učí žáky odpovědnosti, důslednosti a dodržování stanovených pravidel. Jde o aktivity, které nemají přímou souvislost s užíváním návykových látek t.j. aktivity, které by byly poskytovány i v případě, že by problém užívání návykových látek neexistoval.

Specifická primární prevence obsahuje aktivity a programy zaměřené na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování.

Primární prevence musí být efektivní – vhodné jsou dlouhodobé a komplexní systémové programy, které vycházejí z aktuálních potřeb školy, zejména programy, které

pomáhají žákům poznávat své vlastní já, vyzdvihovat pozitivní vlastnosti, zvyšovat sebevědomí, zkvalitňovat spolupráci, naučit způsoby odmítání nebezpečných látek a ukázat vhodnější a nenásilnější způsoby řešení konfliktů.

Prevence rizikového chování u dětí a mládeže zahrnuje především aktivity v oblastech prevence:

- školní šikanování
- kyberšikana
- návykové látky
- rizikové chování v dopravě
- poruchy příjmu potravy (mentální anorexie, mentální bulimie)
- alkohol a tabák
- syndrom týraného dítěte - CAN
- homofobie
- extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- vandalismus
- záškoláctví
- netolismus a patologické hráčství
- krádeže
- sebepoškozování
- nová náboženská hnutí
- rizikové sexuální chování
- příslušnost k subkulturám
- domácí násilí
- krizové situace spojené s násilím

2. Cílové skupiny

1. Žáci školy

Cílem působení v oblasti prevence rizikového chování je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek.

Naše škola nemůže zcela přijmout zodpovědnost za výchovu ke zdravému životnímu stylu. Tato výchova musí mít počátky v rodině, tady začíná výchovné působení, formování postojů a vytváření systému hodnot. Škola pouze rozvíjí a posiluje již vytvořené a pomáhá v rozvoji dítěte jeho vzděláváním a socializací ve skupině dětí a výchovou dítěte k dovednosti žít ve formální společenské instituci.

Prevence předpokládá spolupráci školy, rodiny, PPP, SVP, orgánu sociálně právní ochrany dětí a pomáhajících organizací.

2. Pedagogičtí pracovníci

Předpokladem naplňování cílů v oblasti prevence je pedagog, který je komunikativně, psychologicky a pedagogicky a odborně vybavený. Svou osobností se pozitivně podílí na vývoji sebeuvědomění žáka a je schopen vyučovat za aktivní účasti dětí. Intenzivní vzdělávací aktivity směřují k výchovnému poradci, metodikovi prevence a speciálním pedagogům.

Zvyšování odolnosti dětí a mládeže vyžaduje systémovou a koordinovanou přípravu realizátorů preventivních aktivit ve školách a jejich spolupráci s ostatními organizacemi.

3. Rodiče

Do systému informování jsou zapojeni rodiče žáků školy. Zvláštní pozornost je věnována rodičům těch žáků, u kterých byl zjištěn některý typ rizikového chování.

3. Cíle školní strategie

dlouhodobé cíle

- vytvořit příznivé sociální klima na škole potlačování tendence rizikového chování, změnit postoje dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu
- poskytovat informace vedoucí k osobní zodpovědnosti za život bez návykových látek
- rozvíjet a podporovat sociální kompetence, osvojit pozitivní sociální chování
- posilovat sebedůvěru, sebevědomí, sebeocenění, vytvářet kladné životní postoje a hodnotové žebříčky
- rozvíjet dovednosti, které vedou k odmítání všech forem sebestrukce, projevů agresivity a porušování zákona
- proškolit všechny pedagogické pracovníky v oblasti prevence rizikového chování, OSV, komunikace a kooperace
- posilovat právní vědomí všech pracovníků v oblasti rizikového chování
- vytvořit kolektiv pedagogických pracovníků spolupracujících v oblasti prevence rizikového chování
- rozšiřovat a zkvalitňovat spolupráci s pomáhajícími organizacemi
- snižovat výskyt poranění způsobených úrazy a násilím ve škole
- rozvíjet schopnosti žáka chránit a zlepšovat své zdraví
- zvyšovat zapojování rodiny do života školy

krátkodobé cíle

- zmapovat potřeby v oblasti primární prevence v každé třídě školy prostřednictvím rozhovorů s třídními učiteli a zadaných dotazníků
- každoročně přepracovat Minimální preventivní program v závislosti na momentální situaci na škole a výsledcích dotazníkového šetření
- vytvořit optimální sociální prostředí plné pohody, tolerance a porozumění v nově vznikajících kolektivech 1. a 6. tříd
- formovat postoje žáků
- rozpoznat pozitivní možnosti žáků
- prosazovat rozumná a přiměřená pravidla týkající se návykových látek na škole
- výchova ke zdravému životnímu stylu
- zvyšovat odolnost dětí proti negativnímu působení nabídky drog
- pěstovat zdravé sebevědomí
- hledat pozitivní alternativy pro selhávající a problémové žáky
- pěstovat schopnost mít život pod kontrolou, pozitivní mezilidské vztahy
- pěstovat úctu k životu druhého člověka, respekt k individualitě každého jedince, etické jednání
- pěstovat jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince
- osvojovat pozitivní sociální chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času

4. Obsah prevence

1. ročník - Člověk a zdraví

Počátky týmové práce, pomoc druhému, spolupráce

Sdělování svých myšlenek – komunikace

Naslouchání druhému

Zdraví a nemoc, zdraví duševní a fyzické, nemoc.

Jak si můžeme udržovat své zdraví, zdravý spánek, větrání...

Využití přísloví: Zdravý jako řepa

Slogany : Chraň své zdraví, Nenič si své zdraví, Zdraví máš jen jedno

Základní hygienické návyky

Léky - základní pravidla při užívání léků, závislost na lécích

Osobní bezpečí - vztah k neznámé osobě

Pozor na úrazy

Dopravní výchova

2. ročník - Člověk a zdraví

Naslouchání druhému

Otevřená komunikace

Umění týmové práce

Řešení konfliktů

Přírodní látky - rostliny - jejich prospěšnost a škodlivost

Lesní plody

Poznáváme houby - jedlé a jedovaté

Léčivé rostliny - byliny, výroba léků

Znalost běžných léků, zásady užívání léků

Vitamíny - přírodní a syntetické

Osobní bezpečí - sám doma, sám na ulici, navazování kontaktů

Dopravní výchova

Pozor na úrazy

3. ročník - Člověk - zdraví a návykové látky

Rozvoj sociálních dovedností – navazování zdravých vztahů s ostatními

Pozitivní vnímání sebe sama

Rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, empatie, asertivita, vůle)

麻
普
麻
子

Učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností jednotlivců

Vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem

Droga - vysvětlení

Základní informace - tabák

Reklama na tabák - její funkce

Základní informace - alkohol

Reklama na alkohol - její funkce

Energetické nápoje, nápoje dětí při oslavách

Základní informace - kofein, thein

Instituce, které se zabývají pomocí

Domácí chemické prostředky na čištění, praní a úklid - zacházení s nimi

4. ročník - Zdraví a zneužívání návykových látek

Rozvoj sociálních dovedností – navazování zdravých vztahů s ostatními

Pozitivní vnímání sebe sama

Rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, empatie, asertivita, vůle)

Učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností jednotlivců

Vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem

Rozlišení návykových látek na legální a nelegální

Způsoby rozšiřování návykových látek

Způsoby odmítání návykových látek, problémy s odmítáním

Nácvik odmítání

Osobní bezpečí - kamarádství a důvěra

5. ročník - Zdraví, návykové látky a osobní bezpečí

Rozvoj sociálních dovedností – navazování zdravých vztahů s ostatními

Pozitivní vnímání sebe sama

Rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, empatie, asertivita, vůle)

Učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb
a odlišností jednotlivců
Vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům
a povinnostem
Popsat základní stavbu a funkce orgánů těla
Jak droga škodí jednotlivým orgánům - tabák a alkohol
Návykové látky a jednotlivé profese
Samostatné rozhodování

6. ročník

Rozvoj sociálních dovedností – navazování zdravých vztahů
s ostatními
Pozitivní vnímání sebe sama
Rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, empatie,
asertivita, vůle)
Učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb
a odlišností jednotlivců
Vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům
a povinnostem
Rostliny a jejich moc
Dělení drog - legální a nelegální
Některé drogy a jejich účinky - tabák, alkohol, cannabisové drogy, těkavé látky, léky
Základní stručné informace z legislativy

7. ročník

Rozvoj sociálních dovedností – navazování zdravých vztahů s ostatními
Pozitivní vnímání sebe sama
Rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, empatie,
asertivita, vůle)
Učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností jednotlivců
Vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem

Základní fakta o některých návykových látkách - tabák, alkohol, cannabisové drogy, těkavé látky

Země, kde se drogy pěstují a vyrábějí

Základní informace o legislativě související s návykovými látkami

Rozlišovat mezi mýty o návykových látkách, stereotypy spojenými s jejich zneužíváním a mezi fakty

Použití vhodné techniky pro zvládnutí situací, ve kterých se drogy mohou vyskytovat

Osobní zodpovědnost za své rozhodnutí - důsledky

8. ročník

Rozvoj sociálních dovedností – navazování zdravých vztahů s ostatními

Pozitivní vnímání sebe sama

Rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, empatie, asertivita, vůle)

Učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností jednotlivců

Vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem

Základní fakta o některých návykových látkách, jejich účinky, rizika - tabák, alkohol, cannabisové drogy, těkavé látky, halucinogeny, léky

Cesty nelegálních drog do ČR - heroin, kokain, cannabisové drogy

Informace o legislativě související s legálními i nelegálními návykovými látkami v ČR a v Evropě

Způsoby propagace drog

Doping

Použití vhodných technik pro zvládnutí situací, ve kterých se drogy mohou vyskytovat

Informace o střediscích, kde získají radu a pomoc

Osobní zodpovědnost za své rozhodnutí - důsledky

Zásady pro poskytování pomoci druhým

9. ročník

Rozvoj sociálních dovedností – navazování zdravých vztahů s ostatními

Pozitivní vnímání sebe sama

Rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, empatie, asertivita, vůle)

Učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností jednotlivců

Vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem

Základní fakta o vybraných návykových látkách, jejich účinky a rizika - tabák, alkohol, cannabisové drogy, halucinogeny, stimulační látky, těkavé látky, léky

Informace o legislativě související s legálními a nelegálními návykovými látkami

Způsoby propagace drog

Různé druhy závislostí

Sekty, drogy, náboženství

Extremistické skupiny a drogy

Informace o střediscích, kde získají radu a pomoc

Osobní zodpovědnost za své rozhodnutí – důsledky

5. Způsob realizace

Prevence rizikového chování je zařazena do školního vzdělávacího programu „Brána do života“, zejména do předmětů :

1. ročník	Čj Prvouka	pracovní návyky a hygiena mezilidské vztahy, komunikace, pravidla slušného chování, pomoc lidem, osobní bezpečí, krizové situace, řešení problémů za mimořádných situací
2. ročník	Čj Prvouka	komunikace se spolužáky nebezpečné situace, vztahy mezi lidmi, vhodné chování k ostatním spolužákům,

		respektování a pomoc, péče o zdraví, zdravý životní styl, pravidla chování a školní řád
3. ročník	Čj Prvouka	komunikace se spolužáky osobní bezpečí, nebezpečné situace, problémy v mezilidských vztazích, vhodné chování k ostatním spolužákům, respektování a pomoc
4. ročník	Čj Vlastivěda Přírodověda Pč	komunikace se spolužáky, seberegulace v situaci nesouhlasu, řešení problému základní lidská práva a práva dítěte, principy demokracie, mezilidské vztahy, pravidla slušného chování, komunikace péče o zdraví, osobní bezpečí, chování v rizikovém prostředí silničního provozu, krizové situace, návykové látky a zdraví, odmítání NL, gambling, závislost na PC jedovaté rostliny, rostliny jako drogy
5. ročník	Čj	komunikace se spolužáky, seberegulace v situaci nesouhlasu, řešení problému, kvality jako odpovědnost, spolehlivost, pomáhající a prosociální chování, obrany proti agresi a manipulaci

	Vlastivěda Přírodověda	církev, protiprávní jednání lidské tělo, osobní bezpečí, šikana, týrání, sexuální zneužívání, brutalita a jiné formy násilí, návykové látky a zdraví, gambling, služby odborné pomoci, empatie, respekt, vztahy a naše třída
6. ročník	Čj Ov Vz Pč	empatické naslouchání odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, vztahy mezi lidmi, pomoc lidem, nesnášenlivost tolerance, empatie, péče o dobré vztahy ve třídě, vztahy a pravidla soužití, bezpečné chování, komunikace s vrstevníky, bezpečnost v dopravě, vztah k sobě samému i k druhým lidem bezpečnost, první pomoc, jedovaté rostliny, rostliny jako drogy
7. ročník	Čj Ov Tv	komunikace v různých situacích pravidla chování, spolupráce, seberegulace, rozdíly v projevech chování, systém osobních hodnot, vůle a osobní kázeň při seberozvoji bezpečné chování v přírodě, první pomoc
8. ročník	Čj	komunikace, spolupráce

	Ov Vz Ch Př	v týmu náročné životní situace, sociální a právní ochrana dětí prevence zneužívání návykových látek, osobní bezpečí, odpovědné chování, komunikace s neznámými lidmi, komunikace se službami odborné pomoci, sexuální deviace, sexuálně přenosné nemoci drogy, hodnoty a postoje člověka ochrana zdraví
9. ročník	Čj Z Ov	komunikace, spolupráce v týmu mezinárodní a náboženské konflikty odpovědné chování bezpečný způsob chování, návykové látky a trestná činnost, dopink, zneužívání NL, osobní bezpečí

6. Znalostní kompetence žáků

1. – 3. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků

- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti rizikového chování

3. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

6. – 9. ročník

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí chápat zdraví ve smyslu holistickém, ve složce fyzické, duchovní, sociální
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ví, že zneužívání dítěte je trestné

- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikánování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

7. Projekt realizovaný školou

Cílovou skupinou školního projektu jsou žáci I. stupně a žáci 6. třídy II. stupně.

Bereme do úvahy, že v první třídě dochází k velké změně – příchod na ZŠ a v šesté třídě nový třídní učitel, střídání vyučujících v jednotlivých předmětech, odchod některých spolužáků a příchod spolužáků nových. V obou případech se formuje nový kolektiv, proto je důležité zaměřit se na vytvoření optimálního sociálního klimatu, plném pohody a porozumění.

Prevence na I. stupni

Prevence na I. stupni je realizovaná především v hodinách českého jazyka, prvouky, vlastivědy a přírodovědy. Dále v tomto školním roce uskutečníme na I. stupni řadu aktivit:

- a) projekty v jednotlivých třídách – realizuje školní metodik prevence (ŠMP)
- b) akce realizované dalšími organizacemi

Cílem preventivního působení na I. stupni je:

- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- utváření vztahů v dětském kolektivu
- určení pravidel výchovy ke zdraví, osobní hygieně, upevnění správných stravovacích návyků
- uvědomění si a zvyšování významu pohybové aktivity, její realizace, široká nabídka volnočasových aktivit
- uvědomění si významu rodiny jako bezpečného místa
- znalosti domácích prostředků na čištění, praní a úklid – zacházení s nimi
- poznávání rostlin – jejich prospěšnosti a škodlivosti, poznávání hub a lesních plodů (jedlé a jedovaté)
- poskytování základních informací o tabákových výrobcích a jejich důsledků pro zdraví
- poskytování základních informací o alkoholu, podávání alkoholických nápojů dětem např. při oslavách
- znalosti o stavbě a funkci orgánů těla - škodlivost návykových látek na organismus
- základy etické a právní výchovy
- osobní bezpečí – vztah k neznámým lidem, ochrana proti obtěžování cizí osobou
- nácvik chování v krizových situacích, nebezpečí při komunikaci s cizími osobami, kamarádství a důvěra
- rozvíjení schopnosti diskutovat, komunikovat, říci si o pomoc při problému
- sebepožítkové metody - moje rozhodování
- včasná diagnostika problémového chování ve třídních kolektivech
- spolupráce s rodiči

a) Projekty v jednotlivých třídách - témata projektů

1. ročník – Já a mí kamarádi. Zdraví a nemoc, prevence úrazů.
2. ročník – Ostrov třídy. Jedovaté a léčivé rostliny, léky.
3. ročník – Loď třídy. Tabák, alkohol.
4. ročník – Naše třída. Návykové látky, nácvik způsobů odmítání NL.
5. ročník – Já a moje třída. Šikana a kyberšikana.

Hledisko očekávaných výsledků a znalostní kompetence žáků:

Sledovat budeme: projevy a názory dětí po ukončení jednotlivých bloků chování dětí a výskyt negativních projevů v jejich chování ve škole

Zodpovídá metodik a třídní učitelé

Kompetence:

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti jak udržovat své zdraví
- vysvětlí pojem zdravý životní styl
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu
- umí správně zorganizovat svůj volný čas
- mají základní pracovní a hygienické návyky
- rozlišují pojmy léky, byliny a návykové látky
- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají zdravotní a sociální rizika návykových látek
- mají právní povědomí v oblasti rizikového chování, znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- znají instituce, které se zabývají pomocí a umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- vědí na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých, je protiprávní
- rozeznají krizové situace a umí se v nich orientovat
- umí zdvořile jednat s lidmi, spisovně se vyjadřovat
- umí pracovat ve skupině, odstoupit od svého názoru
- mají vytvořené povědomí o kvalitách jako odpovědnost, spolehlivost...
- umí se bezpečně pohybovat na silnici – jako chodec i jako cyklista
- zná pravidla bezpečného chování v přírodě, umí poskytnout první pomoc při drobných

poranění

Prevence v 6. ročníku

Jednodenní projekt Jsme jeden tým

Co nás čeká

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (např. formou komunikačního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne.“

Program je založený na aktivní práci skupiny i každého jednotlivce. V rámci tohoto programu stanovíme pravidla soužití ve skupině – aktivní naslouchání, pravdivost, důvěryhodnost, tolerance, maximální osobní nasazení. Společně vytvořená a dodržovaná pravidla ve třídě a ve škole jsou velmi účinnou prevencí rizikového chování, zejména nekázně, násilí a šikany. Při tvorbě pravidel budeme pamatovat na:

- spoluúčast dětí – spoluúčast na vytváření a upevňování pravidel je základem toho, aby děti pravidla přijaly a řídily se jimi
- integrace pravidel do denního života – nestačí jednorázové seznámení s pravidly, je třeba, aby děti prožívaly to, že se vyplatí tato pravidla dodržovat.
- srozumitelnost a splnitelnost – srozumitelnost je dána formulací pravidel s přihlédnutím k tomu, co si žáci pod jednotlivými pojmy představují, jaký je jejich výklad. Splnitelnost je dána repertoárem žádoucího chování a možností v určité míře pravidla revidovat a případně upravovat.
- pozitivní formulace pravidel – pravidla by měla být formulována v pozitivní podobě, formy zákazu inspirují k jejich porušování

- přiměřenost počtu – přemíra pravidel často vede k jejich ignoraci
- pravidla se týkají všech lidí účastnících se výchovného procesu – děti jsou velmi vnímavé na dvojí výklad pravidel a jejich porušování dospělými.

Pravidla třída sepíše a poté umístí ve třídě. Porušováním, plněním pravidel, diskusi o jejich funkčnosti v průběhu roku se třída zabývá na třídnických hodinách.

Program doplníme hrami s nácvikem verbální a nonverbální komunikace, hrou na sebezpoznání, stimulačními hrami, relaxačními aktivitami.

Cílem je nastartovat proces tvorby fungujícího týmu žáků a jejich třídních učitelů.

Obsah programu

- vzájemné poznávání účastníků
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- stanovení pravidel soužití třídní komunity „Naše třída“
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- začlenění nových žáků do komunity třídy

Realizace programu

Program budeme realizovat v průběhu jednoho dne, většinu aktivit realizuje třídní učitel po přípravě s metodikem prevence, praktickou část aktivit má na starosti metodik prevence a člen preventivního týmu.

Na základě Školní strategie je každoročně vypracován Minimální preventivní program, jehož cílem je zefektivnit výchovně vzdělávací působení na děti v oblasti drogové prevence a prevence dalších projevů rizikového chování.

Dobříš, 1.2.2012

Ing. Eva Skalická, školní metodik prevence